

Jeg tror, at det er nødvendigt at faa denne lille Dør aaben; jeg kan godt forstaa, at det ærede Medlem fra Hjørring Amts 5te Valgkreds er lidt bange for dette, han er saa umaadelig bange for ethvert lille Hul i saa Henseende. Men det er netop en Dør, som er lukket op, for at ikke Overgangen skal blive for brat, og Kommunerne ville være taknemmelige derfor. Og alle de, som mene, at der gives Ejeren en Present, ville dog i hvert Fald kunne beroliges ved, at denne Present ikke er ubefinget. Det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds kom ind paa Spørgsmaalet, om ikke denne Paragraf kunde benyttes paa to Maader, baade til at nedsætte Prisen paa Materialerne, og til i andre Tilfælde kunstig at hæve den. Sætningen forekommer mig kun at indskræmpe, at der skal være en konstateret Handelspris, og at fingerede Køb og Salg aldeles ingen Betydning maa tillægges. Saa indskrænkede, tør jeg nok sige, have Udvalgets Medlemmer ikke været, at de have troet at maatte gøre opmærksom paa en Forskel paa Materialernes Værdi paa det Sted, hvor de ere tagne, og paa det Sted, hvor de skulle bruges. Det ærede Medlem var meget vred over den Forandring, som vi have udført med de halve Omkostninger, og jeg ved meget vel, at man f. Eks. fra Administrationens Side vil kunne finde, at det egentlig er galt, at man, hvor man vil berøve en Mand hans Ejendom, saa tillige forlanger, at han skal være med til at dele Omkostningen ved Taksation. Ja, det kan have været naturligt, at man tidligere hævdede dette, og det kan have passet en Gang; men nu, hvor der overalt som Regel gives en rundelig Erstatning, vil Ejeren i Reglen, navnlig da her, hvor der er Tale om Grus og sligt, være tjent med at faa eksproprieret. Faren ligger nu som oftest til den anden Side, at Ejerne gøre unødige Vanskeligheder. Jeg tror, det vil være heldigt, at dette Princip blev gjort gældende ogsaa paa andre Omraader, thi derved vil man undgaa en hel Del unødige Henvisninger til Taksation, og mange uforholdne Bekostninger for det offentlige, og den Udgift, der er Tale om her, vil jo som Regel være ganske forsvindende i Forhold til Værdien. — Til det ærede Medlem for Stege (Bojsen) vil jeg bemærke, at dette Spørgsmaal om Danefå har jo været fremme, og det er jo af en saa ekseptionel Natur, at jeg ikke tror, at det er værd vedblivende at bringe det frem ved denne Lejlighed. Jeg kan ikke se andet, end at den højtærede Minister

har været ganske overordentlig heldig baade med at affatte Forslaget og ogsaa ved den Medhjælp, han har ydet ved Affattelsen af Ændringsforslagene. Jeg tror, at vi ere komne nogenlunde godt uden om de Skær, der altid ere ved en saadan Lejlighed, og at vi ere komne bort fra alle Ensidigheder, som i dette Tilfælde kunne have meget ubehagelige Følger.

Jørgensen: Naar jeg nu først ved Lovforslagets 2den Behandling tillader mig at fremkomme med nogle kritiske Bemærkninger, er det ikke, fordi jeg har forandret Syn paa denne Sag, siden den er fremkommen her i Tinget, men Grunden er den, at jeg var forhindret fra at være til Stede, da Lovforslaget var til 1ste Behandling; havde jeg været til Stede, havde jeg støttet det ærede Medlem for Storeheddinge (Svend Høgsbro) efter bedste Evne. Ser jeg paa Lovforslaget i sin Almindelighed, erkender jeg selvfølgelig, at det har den Fordel, at det samler de mange spredte Bestemmelser til mere bestemte Lovregler, og at det stiller Kommunerne under lige Vilkaar. Hvis jeg havde kunnet sympatisere med Lovforslagets Grundtanke, kunde jeg for saa vidt have hilst det med Glæde, men det kan jeg imidlertid ikke. Med Hensyn til Lovforslagets Enkeltheder skal jeg bemærke, at der i § 1 er nævnt en Del Steder, der ere fritagne for Afgivelse af Vejmateriel, og derimellem ere Lystskove. Jeg tror, at dette er en noget ubestemt Benævnelse. Det er almindelig antaget, at de Skove, som findes om Hovedgaarden eller dens Have, benævnes Lystskove, og jeg tror, at vedkommende Skovejere ifølge dette Lovforslag kunne beraabe sig paa, at det er Lystskove, selv om de udgøre store Strækninger. Jeg tror, at det vilde være heldigt, at der enten blev sat en bestemt Afstand fra Gaarden eller Haven, eller at der blev angivet et vist Areal. Jeg skal henstille dette til det ærede Udvalgs nærmere Overvejelse. Med Hensyn til Paragraffens sidste Stykke om Ekspropriationsretten for 5 Aar ad Gangen, forekommer det mig, at naar man overhovedet skal betale Vejmateriale efter Værdi, er en saadan Ekspropriationsret stridende med Lovens Karakter. Den ærede Ordfører omtalte ikke, hvorledes han havde tænkt sig, at Ekspropriationen skulde foregaa, men jeg gaar ud fra, at det ikke let kan lade sig gøre, uden at en af Parterne bliver brøstholden. Hvis Kommunen f. Eks. kan ekspropriere et Grundstykke paa 5 Aar, et Tidsrum, som jeg mener kan fortsættes, og